

POSTANOWIENIE

Dnia 27 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Błaszczyk

w sprawie **W. Ł.**

skazanego z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k.

w dniu 27 marca 2024 r.,

po rozpoznaniu, na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,

kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi

z dnia 4 października 2023 r., sygn. akt II AKa 227/22

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 16 maja 2022 r., sygn. akt III K 123/21,

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego kosztami postępowania kasacyjnego.**

[PGW]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 maja 2022 r. Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w sprawie sygn. akt II K 123/ 21 uznał **W. Ł.** z winnego tego, że w okresie od 1 sierpnia 2020 r. do 31 sierpnia 2020 r. w P. i w W., działając jako wiceprezes V. Sp. z o.o. w W., w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej dla V. Sp. z o.o. w W., doprowadził B. D. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem PHU B. w kwocie 1 245 375 złotych,

stanowiącej mienie znacznej wartości, zlecając jej dostawę półmaseczek, wyzyskując jej błędne przekonanie, co do rzeczywistej sytuacji majątkowej i faktycznych możliwości regulowania zaciągniętych zobowiązań i bieżących płatności w tym za dostawę półmaseczek filtrujących [...], nie mając możliwości zapłaty przez V. Sp. z o.o. za dostawę półmaseczek filtrujących [...] zlecił dostawę półmaseczek, dostarczonych w dniu 21.08.2020r. przez PHU B. do Urzędu w W. imieniu V. Sp. z o.o., a po wystawieniu w dniu 20.08.2020r. faktury nr FS [...] przez V. Sp. z o.o. w W. za sprzedaż 75000 sztuk półmaseczek filtrujących za łączną kwotę 1 245.375,00 zł brutto odmówił dokonania płatności we wskazanym w fakturze terminie do dnia 28.08.2020r. i w okresie późniejszym na konto o nr [...], pomimo otrzymania w dniu 31.08.2020r. zapłaty za półmaseczki od Urzędu w kwocie 1 372 500 zł wpłaconej na konto V. Sp. z o.o. w W. o numerze [...] tj. o przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k.

Za tak opisane przestępstwo Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym jej zawieszeniem na okres 3 lat próby oraz karę grzywny w ilości 200 stawek dziennych, każda po 10 złotych, nakładając obowiązek naprawienia szkody w kwocie 1.170.000,00 zł. Ponadto Sąd zobowiązał oskarżonego do informowania sądu na piśmie raz na sześć miesięcy o przebiegu okresu próby.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionych przez obrońcę oskarżonego oraz prokuratora, a także pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 4 października 2023 r., sygn. akt II AKa 227/22, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że w zakresie dotyczącym czynu przypisanego oskarżonemu W. Ł. w punkcie 1 sentencji wymierzoną mu karę pozbawienia wolności podwyższył do 2 lat, a wysokość stawki dziennej grzywny podwyższył do kwoty 50 złotych. Uchylił rozstrzygnięcia dotyczące zawieszenia wykonania wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności oraz poddania oskarżonego obowiązkowi związanego z okresem próby. Nadto, orzeczoney wobec oskarżonego W. Ł. środek kompensacyjny w postaci obowiązku naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonej kwoty 1.170.000,00 zł uzupełnił o obowiązek zapłaty ustawowych odsetek za opóźnienie od tej kwoty od daty uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty. W miejsce kwoty zasądzonej w punkcie 6 zasądził od oskarżonego W. Ł.

na rzecz oskarżycielki posiłkowej B. D. kwotę 7.800,00 zł tytułem zwrotu wydatków związanych z ustanowieniem pełnomocnika poniesionych w postępowaniu przygotowawczym oraz w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji. W pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od tego orzeczenia wniósł obrońca skazanego, który zarzucił orzeczeniu naruszenie:

1. art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., tj. ziszczenie się uchybienia rangi bezwzględnej przyczyny odwoławczej, z uwagi na nienależyte obsadzenie Sądu, albowiem w składzie Sądu orzekającego w II instancji brali udział sędziowie SA: B. S. oraz E. P.;
2. art. 6 k.p.k., art. 170 § 1 pkt 2 i 5 k.p.k. oraz art. 350a k.p.k. poprzez brak zarządzenia przerwy w rozprawie w dniu 12 maja 2022 r. na podst. art. 104 k.p.k. i umożliwienia obrońcy przygotowania wniosków dowodowych, których konieczność zgłoszenia powstała po wysłuchaniu zeznań świadków, zaś oskarżonemu W. Ł. przygotowania się do złożenia wyjaśnień, co doprowadziło do naruszenia prawa do obrony oskarżonego;
3. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez brak uwzględnienia przez Sądy obu instancji cywilnoprawnego charakteru ustaleń zawartych przez strony umowy:
 1. okoliczności umówienia się stron co do udzielenia gwarancji na towar - w sytuacji, gdy V. sp. z o.o. oczekiwał z zapłatą na rzecz PHU B. do momentu udzielenia przez sprzedawcę gwarancji ubezpieczeniowej, podczas gdy z zeznań świadka J. D. wynika, że gwarancja ustna była udzielona, a fakt ten jest kluczowym elementem realizacji świadczenia wzajemnego i wzajemnych ustaleń stron umowy, co doprowadziło do przyjęcia, że oskarżony miał zamiar popełnienia oszustwa;
 2. uznaniu za nieistotne okoliczności umówienia się stron co do udzielenia gwarancji na towar, podczas gdy z zeznań świadka K. D. wynika, że w wyniku realizacji innej umowy, maski musiały zostać wymienione na wolne od wad, a zatem ustalenia stron w przedmiocie udzielonej gwarancji miały istotne znaczenia dla wzajemnych ustaleń stron umowy;

3. przyjęciu, że nie zaistniała sytuacja opisana w §5 pkt 2 umowy z dnia 20 sierpnia 2020 r. zawartej pomiędzy V. sp. z o.o. a Urzędem oraz że zgodnie z umową w razie rozwiązania umowy sprzedający był obowiązany jedynie zapłacić karę umowną, podczas gdy po pierwsze zapłata kary umownej nie wyłączała możliwości dochodzenia odszkodowania na zasadach ogólnych (§5 pkt 3), po drugie zaś możliwość dochodzenia zapłaty jest ograniczona terminami przedawnienia z Kodeksu cywilnego i na dzień odbioru przez Urząd półmasek nie było możliwym stwierdzenie, iż nie będą w przyszłości zgłaszane roszczenia z tytułu wadliwie wykonanego przedmiotu umowy;
4. art 170 § 1 pkt 2 i 5 k.p.k. poprzez oddalenie wniosku dowodowego o przesłuchanie świadka R. B., podczas gdy okoliczności zawarcia umowy przedwstępnej były w znacznej mierze dokonane ustnie, zaś sama umowa przedwstępna sprzedaży zawiera tylko najważniejsze kwestie wymagane przepisami prawa cywilnego, natomiast świadek był obecny podczas rozmów dotyczących sprzedaży półmasek.

Na podstawie podniesionych zarzutów, skarżący wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi odwoławczemu.

W pisemnych odpowiedziach na kasację Prokurator Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim oraz pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej B. D. wnieśli o oddalenie jej jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja wniesiona przez obrońcę skazanego okazała się bezzasadna i to w stopniu oczywistym uzasadniającym jej oddalenie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k., bez udziału stron.

Na wstępie należy stwierdzić, że kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, a powody jej wniesienia określa przepis art. 523 k.p.k. Wzruszenie prawomocnego orzeczenia w jej drodze możliwe jest jedynie w wypadku stwierdzenia rażącego naruszenia prawa materialnego lub procesowego, jeśli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej (art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.) poprzez nienależyte obsadzenie Sądu II instancji, w związku z udziałem w składzie orzekającym SSA B. S. i SSA E. P., powołanych do pełnienia urzędu na podstawie uchwał z dnia 11 grudnia 2020 r. oraz z dnia 8 czerwca 2022 r., przedstawionych przez Krajową Radę Sądownictwa, ukształtowaną w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 roku o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3 ze zm.) stwierdzić należy, że obrońca powiązał ten zarzut z jednoczesną rażącą obrazą przepisów: art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

Autor kasacji podkreślił, iż ukonstytuowana w kwietniu 2018 r. Krajowa Rada Sądownictwa w opinii wielu środowisk prawniczych – tak w Polsce jak za granicą – nie spełnia warunków niezależności od władzy wykonawczej, a w konsekwencji jej działalność dotknięta jest nieusuwalną wadą prawną. Kwestia ta była przedmiotem rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy w składzie trzech połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego w trakcie rozpatrywania zagadnienia prawnego, sprowadzającego się do określenia na gruncie przepisów o postępowaniu karnym i cywilnym skutków sytuacji, w której w składzie sądu uczestniczy osoba powołana do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego przez Prezydenta na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w trybie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 roku (Uchwała Składu Połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. akt BSA I-4110 – 1/20). Sąd Najwyższy przyjął wówczas, że „nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. albo sprzeczność składu sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 3).” Niemniej, w dalszej części cytowanej przez autora kasacji judykatu Sąd Najwyższy podkreślił, iż – w

odniesieniu do sądów powszechnych i wojskowych – warunkiem uznania takiej wadliwości nie może być sam fakt powołania sędziego do pełnienia urzędu na podstawie wniosku złożonego przez KRS w nowym, kwestionowanym konstytucyjnie składzie. Trzeba, aby wadliwość ta w realiach konkretnej sprawy prowadziła do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. Tym samym nie można uznać, by sama formalna wadliwość procedury powołania sędziów Sądu Apelacyjnego w Łodzi E. P. i B. S. orzekających w niniejszej sprawie, wywarła negatywny wpływ na sposób rozpoznawania przez Sąd II instancji z nimi w składzie środka odwoławczego, o czym mowa w treści cytowanej wyżej uchwały Sądu Najwyższego. Z tego względu należało uznać, że w sprawie W. Ł. nie doszło do ziszczenia się bezwzględnej przesłanki procesowej, określonej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. na etapie postępowania odwoławczego.

Jako oczywiście bezzasadny jawi się także zarzut sformułowany w pkt 2 nadzwyczajnego środka zaskarżenia. Sąd Apelacyjny w sposób jasny oraz wyczerpujący wskazał powód dla którego uznał, że nie zachodzi potrzeba zarządzenia przerwy w rozprawie w dniu 12 maja 2022 r. i umożliwienia obrońcy przygotowania wniosków dowodowych po wysłuchaniu zeznań świadków, a oskarżonemu W. Ł. przygotowania się do złożenia uzupełniających wyjaśnień. Oceniając zasadność odmowy odroczenia rozprawy Sąd Apelacyjny słusznie uznał, że świadkowie, którzy zeznawali na rozprawie w dniu 12 maja 2022 r., zeznawali już na te same okoliczności w toku śledztwa i nie złożyli odmiennych depozycji procesowych, które wymagałyby dodatkowych relacji przed organem procesowym. Treść ich zeznań była znana obronie i nie była zaskoczeniem, dlatego była możliwość ustnego sformułowania dodatkowych wniosków dowodowych bez wyznaczenia dodatkowego terminu rozprawy. Nie doprowadziło to również do naruszenia prawa do obrony oskarżonego W. Ł., gdyż mógł złożyć dodatkowe wyjaśnienia i odnieść się do materiału dowodowego, w tym zeznań złożonych w tym dniu przez świadków. Dlatego, wbrew twierdzeniu autora kasacji nie można

uznać, że doszło do obrazy przepisów art. 6 k.p.k., art. 170 § 1 pkt 2 i 5 k.p.k. oraz art. 350a k.p.k.

Sąd *ad quem* również ocenił jako zasadne oddalenie przez Sąd I instancji wniosku dowodowego o przesłuchanie świadka R. B. na okoliczności zawarcia umowy przedwstępnej przez E. Sp. z o.o. z V. Sp. z o.o. Przychylił się do poglądu Sądu I instancji, że zakup nieruchomości nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, w szczególności zaś dla możliwości przypisania oskarżonemu W. Ł. przestępstwa oszustwa. Ostatecznie do transakcji nie doszło, akt notarialny, którego przedmiotem była ww. umowa, znajdował się w aktach sprawy. Oskarżony nie współpracował z K. D., a na tę okoliczność miał zeznawać świadek R. B. Dlatego należy również uznać za chybiony zarzut obrazy przepisów art. 170 § 1 pkt 2 i 5 k.p.k.

Nie można także podzielić argumentów skarżącego w zakresie rzekomego naruszenia art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez brak uwzględnienia przez Sądy obu instancji cywilnoprawnego charakteru ustaleń zawartych przez strony umowy. Sąd Apelacyjny, wbrew zarzutom podniesionym w kasacji nie pominął zbadania ustaleń wynikających ze stosunku cywilnoprawnego między stronami umowy zawartej między V. Sp. z o.o., a PHU B. W sposób prawidłowy i obszerny, w granicach zakreślonych w art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k., ocenił zasadność dochodzenia gwarancji na maseczki i kary umownej, jak i przydatności tych ustaleń dla odpowiedzialności karnej W. Ł., o czym świadczy treść uzasadnienia Sądu odwoławczego (str. 11-15).

Podsumowując powyższe rozważania stwierdzić należy, że kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia o bardzo rygorystycznych uwarunkowaniach formalnych co do rodzaju i konstrukcji zarzutów kasacyjnych. W żadnym razie nie jest wystarczającym do uwzględnienia kasacji oparcie się przez jej autora na prezentacji własnych ocen materiału dowodowego i własnych wniosków z tych ocen płynących, bez wykazania uchybień - i to rażących - w procedowaniu bądź rozumowaniu sądu odwoławczego, które w dodatku mogły mieć istotny wpływ na treść orzeczenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2017 r., III KK 265/17).

Implikacją przedstawionych powyżej rozważań Sądu Najwyższego musiało być orzeczenie na posiedzeniu o oddaleniu, jako oczywiście bezzasadnego, wniesionego w tej sprawie nadzwyczajnego środka zaskarżenia.

Wobec uznania kasacji za bezzasadną w formule kwalifikowanej, bezprzedmiotowe okazało się rozpoznanie wniosku złożonego w trybie art. 532 § 1 k.p.k. o wstrzymanie wykonania orzeczenia.

Ponadto rozstrzygnięto o kosztach sądowych postępowania kasacyjnego.

[PGW]

[ms]